

עין איה

באמת, המכשלה את הנפש לכה השפעה של עין רעה מריפויה וכשלון כחה הפנימי. ע"כ לנוקות וקפא דידיה דימני, שמצויא אל הפעול פועלותיו המתייחסות על מטרת הscal, בidea דשمالא, להראות יחש השכליות כוון אל צד המעשי שבאדם, ובזה ימצא סקירה כללית למגמתscal בעולמו הפנימי. וקפא דידיה דשمالא, הכה המוציא אל הפעול עסקי המעשים הגוףניים, בidea דימנא, להשלים לפ"י תכונתscal והיבתו. וכשייהי אדם שלם, שהscal וכל סעיפיו ופעולות הבאות מכחו ומכח תולדותיו, והמעשים על כל עיניהם וסעופותיהם, יהיו נאגרבים בארג אחד ע"פ הכרה פנימית, תחיזוק נפשו (בשלימה) [בשלימות]. פנימית ולא תוכל יד השפעה זולתו לגעת בו לרעה.

והנה כה החוק הנפשי הפנימי מצינו באמת ביוסף באופן מאד נעלגה בנטיוונו. עלם יפה תואר, עבר, שתיהי נפשו חזקה כ"כ עד שהצורך הפנימי של הקuriaה: "ויאן עשה הרעה הגורלה הדעת וחטאתי לאלהים"⁵, "יהי חזק כ"כ מבלי תה כה לפעולה של השפעת אדונתו, הוא כה נעלגה פנימי מאד, עד שזכה באמת ע"ז להנחיל ג"כ לבניו את אותה ההכנה של החוק הפנימי מבלי שאת פנוי אל העולם החיצוני, במקומות שהוא עומד לשטן על העולם הפנימי. ע"כ הוא שטנו של עשו⁶, "ובית יוסף להבה ובית עשו לקש"⁷, שעשו אינו יוצא את חובת מרכזו פולמו כ"א ע"פ ההשפעה החיצונית לבורת. כי במה יוכל החורב להיות למרכז החיים, אם לא שכבוד המודומה של גבורים שופכי דם יגדייל עקב⁸ על היושר והצדיק הפנימי. הוא אדורם וארצו אדורמה⁹, אין לך צבע הפעול ככה בחיצוניותו לגורות את עצבי הראות כאבע האדים¹⁰, אבל פורע פרעות בסדרי העין פנימה. ובאשר יחש כל ישראל גדול הוא אל יוסף, ובפרט שע"י עירוב המשפחotta א"א כל כמעט ש"הו"י אדם מישראל שלא נתערב בו מאומה מגוע יוסף, ובזה נחרכו להיות "בכור שורו הדור לו וקרני ראם קרני" ¹¹ הינו יופי עם גבורה, מתאים לגבורה, לא יופי המחליש את הגבורה הפנימית האמיתית,

עצמו בעורש פנימי, להשלים את הכרחו הפנימית על כל אופק החיים שלו, באופן שלא יהיה צריך להשלים מצד הכרה מנגגי זולתו, שאו כבר הוא משתעבד להשפעתם במדה יהויה. מובן הדבר שאין הדוכה זו חולקת על ערך השלום ושינוי הדיעות וההתורהקות מחלוקת, ושינוי הניגנות המקום שהוא בו, שהם ראשית אשיות החברה האנושית והלאומית, כי"א שייחו כל אלה תוצאות הכרה הפנימית, שכן הוא ראוי לפ"י היושר והצדיק, ע"פ דרכה של תורה ומצוותה, שיוחנשא לקיימה באהבה גמורה וחוץ עליון וקדוש, השוכן עמק נפש פנימה. וזהו שלמה זו של ההשכמה תאבה בהראותיו לנפשו את קשר החיים המעשים והascalים, אין הם קשורים זה בזה וצריכים זה לזה, ושרואי להכיר שהכח הפנימי המוציא אל הפעול את המעשים scalים, יהי בוגל ההשלמה המעשית ביחס הגוףניות. כי הקניינים scalים כשייארו בלתי מכוונים למעשה יאבדו תכליתם¹², ואו, מלוי משים, תמצאו להם מקום אותה התכליות המודומה, המרצאת קן בנסיבות הנסיבות, ליחס המרכז אל צד השפעת הבריות החיצונית עליון, שהוא מאבד כל טוב פנימי ועובד כל כח הגנן מכשرون ומוסר ויראת ר' טהורה¹³, עושה את האדם לחנן ויירא בגאות החיצונית ועבדות של שפלות פנימית. וכן הכה המוציא אל הפעול את המעשים הגוףניים, צרייכים למצאו להם מרכזו עולמוscal הפנימי. אז, למשל, כאשר יעסוק בתורה יהי למן דעת את המעשה אשר יעשה אותו האדם וחיה בהם¹⁴, וכאשר יעמל לצboro הון יהי למן תעודת הטוב והצדיק, לכלכל נפשו ונפשות ביתו בכבוד מבלי שיהי למשא על אחרים, ולמצוא זדו לו להרבות צדקה וחסד ביד נדיבה. אמן בנהתק קשר פעולותscal מעסקי המעשה, ותכלית המעשית אל הפעול מגמתscal, אז ימצא לו ציר חולש וכוחב לעשות את הורתו לעטרה של ציצת נובל¹⁵ לכבוד המודומה של השפעת זולתו עליון, והמעשים יהיו ג"כ משופבים למגמות כאלה שמהן מקודר לכל חלישות נפשית, ושיעבור של שלילת שליטה עצמו על נפשו

5. מורה הנבוכים, ח"ב, פלא". 6. תהילים יט, ג. ז. ויקרא יט, ה. ועין עיןiah, שבת, ב עubb, ח"א, עמ' 150.

8. ישעה כת, ד. 9. באשיה לט, ט. ס. עובדיה א, יט. 10. עפ"י תהילים מא, ג. 11. ב"ר עג, ג. 12. ב"ר עג, ג. 13. ב"ר סג.

יב. 14. עין שורע יוזד ט"י קעה, סע' א, רמ"א וש"ך שם ס"ק ג, בשם מהרי"ק שורש פח. 15. דברים לג, ג.

שלוי עין. טולקין על בידא דימיניה ולימה חבי, אנה פלוני בר פלניטה מזורען דיסוף לא אתינה ספין ולב ספין טולס דלא שלטה בהה פינה באיש דכטיב (בראשית מט) י' בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגוי¹: ואמר ר' רב אמר ר' עלי עין אלא עולי עק. ור' ר' בר חנינה אמר מהבאה, (שם מה) י' יידגנו לרוב בקובב הארץ², מה רג'ם שבטים מים מבסקן (אותם) סב. פתח אידך ואמר: האי מאן דסליך למתא [עליזות] ואין (העין) עין רעה שולחת בהם אף זרעו של יוסף אין עין רעה

וזהויל מעינה כי יש לנו ניקט זקפה דידא דשיטליה עין איה בידא דשיטליה, זקפה דידא דידא דשיטליה בידא.

ומנוחת נפשו בעולמו הפנימי, לא יחי' משועבד לה השפעה החיצונה של הבריות הטובות אוthon, לשום את מבטיחן מרכז לחיו ודורכו, ועם זה יחי' מתעללה משליטה הרעה החיצונית, הפעלתה בפועל על אלה והנפשות הנמנעות והחולשות.

פעולות יד הימין מכוננת נגד הפעולות השכליות, ופעולות היד השטאלית אל המעשימים החומריים. האמצעי להוציא אל הפעול את פעולות הידים, אם אממן האצבעות בכלל מהה כל' המשעה, "מעשה אצבעותיך"³, אממן הגורם הראשי להוציא אל הפעול הנמור את כל' פעולות האצבעות היא אצבע האגדול, המשמשת ומסייעת לכולן. ובאשר יסוד התורה הוא שהפעולות לעולם פועלות על הדיעות⁴ ע"פ ערך של הפעולות עצמן, ע"פ שאין הפעול ידוע איכוון בפרטיות, אבל כה הפעולה הדוא גדול עד מאד ופועל על כל אחד כפי הכתנו וכשרונו, ובכל תועלת לא חזא כל פעולה מכוננת אל חכמה ושלים. כשהתיעשה, בלבד התועלת הגורלה שיש להתגלוות הפעולה להחזייל ג'יב את הדיעות הכרוכות עמה והסתעפוקינתיון בין המוכשיים להה שבעם בכללו. הנה בדעתיל למאה, עיר כפי המובן, שהוא רועה בטבע לקנות לו חברה וויעוט המועלות לכל עניינו הגשמי והוותניים, אז האדם ראוי ביוטר להשפעה של שיעבוד והעולם החיצוני, שיעשה מרכז עניינו רק הסכמת הזולות ומיצאת הון בעיני וולתו בערכו החיצוני לבזר. האת היא עבדות פנימית וחילשות נפשית ונmicת מצב מאד, מה שמכנשת את האדם לידי כל מצב מושחת וועשו להיוות נפעל בעצמו מכל עין רעה, בשכל, במדות, במעשים, ובזה ג'יב בתוך עמקי הנפש בין השכליות בין התויניות, ע"פ סוד ההשפעה הנפשות אלה על אלה, שכל שנחנש יותר חלושה, ויתויר נבואה בערכה הפנימי, היא יותר עלולה לאלה ההשפעות. ע"כ צרך שכין

דימיניה, ולימה חבי: אנה פלוני ביב פלניטה מזורען דיסוף יוסף בן פורת עלי עין, ובישא דכטיב י' בן פורת יוסף בן פורת עלי עין. ואמר ר' רב, א' עלי עין אלא עולי עין. ורב' ר' אמר מהבאה, י' יידגנו לרוב בקובב הארץ², מה דגים מים מבסקן (אותם) שביבים מים מכיסין אותו ואין העין שולחת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולחת בהם. ע"י מה שהנפשות פועלות זו על זו יש מקום לעין הרעה שתפעל לרעה. אממן לא הפעול כי' על ע"י חילישות הנפש המתפעלת, ותוכנן החילישות בא ע"י מה שלא תמצא את הכרות ערך עצמה כראוי, ולא יחי' מרכז לפועלותיה כי' מבט העין החיצוני. ונפש חילישה כזאת, שהשפעה החיצונה פועלת עליה להיות מרכז את דרכה בחיים, תקבל על נקלה ורשות מההשפעה החיצונה לרעה ניב. והנה באשר בכלל יתחלקו פועלות האדם, למשויות גופניות, באות מצד הכהה ותועלות התבצרות משבבו החומר, ומשיות שכליות, באות להקנותו הדרכים המושכלים. והנה כל זמן שלא ישכיל האדם את הקשר החזק שזכה לקשר את שני חלקיו כלליותיו, ואיך שמנגתו השכלית תהיה נשלה רק אם יראה שתה' יכולה מתאמת בהיותה יצאה מכהה אל הפעול להכתויר ולהשלים את הכהה המעשי, והכהה המשעי בשתי' משוכל כל זרכו ישם מקום להשלים ביוותר את כל הנקנים השכליים, או ימצא האדם את מטרתו בחיים ישורה כעולם הפנימי, ונפשו תדקק ביראת יוצרה ואהבתו, שהוא חופש חזדי' בแทน ע"י עיר ד' ונשمت אדם², או תה' הנפש ווממה הרובה יותר מאותה המדרגה הפחותה של תלית מושם חייה רק על פי מבט של העולם החיצוני והשפעה של זולתו, שモזה באים רוב הקלקלים הנוגדים בחיים המורגלים, גם יהי' כל כבוד נפשו פנימה, ומתווך שימצא האושר האמתי

סב. 1. עין פנקס י"ג, ספ' יא. עין אתה, ברכות, ג' ל', ח"א, עמ' 102. 2. משליכ, כ. כב. 3. תהילים ת, ד. 4. ספר החינוך, מצחו פז (שלא לשבד עצם מן הפסח).